

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๙

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

ตอนที่ ๑ การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงจากเรื่องที่กำหนดให้ ใช้เวลา ๕ นาที

บ้านเรือนของเรา

วัตถุประสงค์ของการมีบ้านตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน แม้จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย แต่ก็ไม่ทิ้งหลักสำคัญ คือ ให้เป็นที่อยู่อาศัย พักผ่อนนอนหลับ ป้องกันอันตรายจากภายนอก และสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของลมฟ้าอากาศ เมื่อวิทยาการเจริญขึ้น มนุษย์สามารถจัดหา ประดิษฐ์วัสดุก่อสร้างที่เลียนแบบหรือดีกว่าวัสดุธรรมชาติได้ บ้านเรือนของเราก็มั่นคงถาวรและสวยงามมากขึ้น การค้นพบทางวิทยาศาสตร์และการประดิษฐ์ที่สำคัญ ๆ เช่น ในเรื่องการใช้ไฟฟ้า การให้ความสว่าง การใช้เชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ การคมนาคม และการสื่อสาร ตลอดจนการขนส่ง ทำให้เรามีบ้านเรือนที่น่าอยู่ อยู่ได้โดยปลอดภัย และสะดวกสบายยิ่งขึ้น

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๗

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

ตอนที่ ๒ การอ่านรู้เรื่อง

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๓

คนไทยเรียกขานปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งว่า “ปลากัด” เพราะนิสัยที่ดุร้าย และหวงถิ่นฐาน ปลากัดมักมีพฤติกรรมต่อสู้กันเอง และจะพองตัว กางครีบเมื่อเผชิญหน้ากัน คนไทยจึงนิยมเลี้ยงเพื่อการต่อสู้หรือที่เรียกว่า “กัดปลา” นอกจากปลากัดจะเป็นปลาน้ำจืดขนาดเล็กแล้ว ปลากัดแต่ละสายพันธุ์ยังมีลักษณะของครีบและหางที่ยาวและมีสีสันฉูดฉาดโดดเด่นสวยงาม

๑. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในบทอ่าน

ก. นิสัยของปลากัด	ข. ขนาดของปลากัด
ค. ถิ่นที่อยู่ของปลากัด	ง. ลักษณะของปลากัด

๒. เพราะเหตุใดคนไทยจึงเรียกปลาชนิดนี้ว่า “ปลากัด”

ก. เพราะเป็นปลาน้ำจืดขนาดเล็ก	ข. เพราะมีสีสันฉูดฉาดโดดเด่นสะดุดตา
ค. เพราะมีครีบและหางยาวสวยงามเมื่อพองตัว	ง. เพราะมีนิสัยดุร้าย หวงถิ่น และชอบต่อสู้กันเอง

๓. พฤติกรรมใดของปลากัดที่แสดงให้เห็นว่ากำลังเตรียมพร้อมที่จะต่อสู้หรือป้องกันตัว

ก. หุบซ่อนตัวอยู่ใต้พืชน้ำ	ข. พองตัวและกางครีบออก
ค. ว่ายน้ำไปมาอย่างรวดเร็ว	ง. เปลี่ยนสีลำตัวให้กลมกลืนกับน้ำ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖

(๑) ยาดมเป็นยาสามัญประจำบ้าน ประเภทหอมระเหย มีส่วนประกอบหลัก ได้แก่ การบูร พิมเสน และเกล็ดสะระแหน่ อาจมีสมุนไพรอื่น ๆ ด้วย (๒) ยาดมใช้สูดดมเพื่อบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืดตาลาย หรือเป็นหวัดคัดจมูก ช่วยให้รู้สึกสดชื่น ผ่อนคลาย (๓) อย่างไรก็ตาม การใช้ยาดมบ่อยเกินไปอาจทำให้เกิดการระคายเคืองต่อโพรงจมูก เสี่ยงต่อภาวะเยื่อจมูกอักเสบ หรือส่งผลกระทบต่อระบบประสาทได้ (๔) ควรใช้เฉพาะเมื่อมีอาการและไม่ควรสูดดมติดจมูกเกินไป

๔. ข้อใดคือจุดประสงค์ของบทอ่าน

ก. ปลุกใจ	ข. ให้ความรู้
ค. แจ้งข่าวสาร	ง. ตักเตือนสั่งสอน

๕. ข้อความหมายเลขใดเป็นข้อคิดเห็น

ก. หมายเลข (๑) และ (๒)	ข. หมายเลข (๒) และ (๓)
ค. หมายเลข (๑) และ (๔)	ง. หมายเลข (๓) และ (๔)

๖. ข้อความหมายเลข (๓) กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

ก. ส่วนประกอบของยาต้ม

ค. ประโยชน์ของการสูดดมยาต้ม

ข. ประเภทของยาต้มชนิดต่าง ๆ

ง. ผลเสียจากการใช้ยาต้มอย่างไม่เหมาะสม

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ ๗-๙

(๑)	ยอดพันธุ์แห่งไม้เนื้อ คือบัวงามหลากหลาย	สวยงามล้ำกลางนที เพราะมากมีนานาพันธุ์
(๒)	บัวหลวงดอกสีขาว บัวเผื่อนและบัวผัน	นวลผ่องพรราวดวงจันทร์ ฟ้าม่วงครามดงามตา
(๓)	บัวสายแดงชมพู งามสมสมญาว่า	ชูดอกคู่ริมธารา ราชินีไม้เนื้อเอย

๗. ข้อใดมีการเปรียบเทียบ

ก. บทที่ (๒)

ค. บทที่ (๑) และ (๒)

ข. บทที่ (๓)

ง. บทที่ (๒) และ (๓)

๘. หากนักเรียนต้องการปลูกดอกบัวที่มีสีชมพูและม่วง ควรเลือกปลูกบัวชนิดใดบ้าง

ก. บัวเผื่อนและบัวผัน

ค. บัวเผื่อนและบัวสาย

ข. บัวหลวงและบัวผัน

ง. บัวหลวงและบัวสาย

๙. บทอ่านนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นหลัก

ก. ความหลากหลายของสายพันธุ์และสีสันทั้งดงามของดอกบัว

ข. การอนุรักษ์สายพันธุ์ดอกบัวที่กำลังจะสูญหายไปจากแหล่งน้ำ

ค. แหล่งเพาะพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของดอกบัว

ง. ขั้นตอนและวิธีการปลูกดอกบัวแต่ละสายพันธุ์ให้มีสีสันสวยงาม

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ ๑๐-๑๒

ดารามีมาร้อย บ่เปรียบกับดวงจันทร์ คนพาลมากอนันต์ จะเทียบเท่าปราชญ์ไซ้	ถึงพัน หนึ่งได้ ในโลก ยากแท้ฤถึง โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระยาเดชาติศร
--	---

๑๐. คำว่า “ดารา” ในที่นี้มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. แสงสว่างในยามค่ำคืน

ค. ผู้ที่มีความรู้และประพฤติดี

ข. บุคคลที่มีชื่อเสียงโด่งดัง

ง. ดวงดาวที่ส่องประกายบนท้องฟ้า

๑๑. “คนพาลมากอนันต์” มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก. คนพาลมีอายุยืนยาวไม่มีที่สิ้นสุด

ข. คนพาลมีจำนวนมากมายมหาศาล

ค. คนพาลมักรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่

ง. คนพาลมีรูปร่างหน้าตาที่หลากหลาย

๑๒. บทอ่านนี้มุ่งให้ความสำคัญในเรื่องใดเด่นชัดที่สุด

ก. การมองเห็นคุณค่าของผู้มีความรู้

ข. การชื่นชมความงามของธรรมชาติในยามค่ำคืน

ค. การระมัดระวังตนเองให้พ้นอันตรายจากคนพาล

ง. การศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้มีความรู้เทียบเท่านักปราชญ์

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๕

กินพอดี เติบโตสมวัย สดใส แข็งแรง

เด็กวัยเรียนจะเติบโตอย่างมีคุณภาพ นอกจากจะในด้านสมองและร่างกายแล้ว ด้านโภชนาการ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถส่งเสริมได้ด้วยการทานอาหารหลักให้ครบ ๕ หมู่ ได้แก่

หมู่ที่ ๑ : เนื้อสัตว์ นม ไข่ ถั่วเมล็ดแห้ง สารอาหารที่ได้รับคือ โปรตีน เพื่อการเสริมสร้าง การเจริญเติบโต โดยแนะนำให้กินไข่วันละ ๑ ฟอง ต้มมันจืดวันละ ๒ แก้ว และใน ๑ วันควรกิน อาหารหมู่ที่ ๑ ในปริมาณ ๖ ช้อนกินข้าว

หมู่ที่ ๒ : ข้าว แป้ง เผือก มัน น้ำตาล สารอาหารที่ได้รับคือ คาร์โบไฮเดรต ที่ให้พลังงาน และความอบอุ่นแก่ร่างกาย ใน ๑ วันควรกินในปริมาณ ๘ ทัพพี

หมู่ที่ ๓ : ผัก สารอาหารที่ได้รับคือ วิตามินและแร่ธาตุ ที่ช่วยให้การทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกายเป็นปกติ ป้องกันโรคและมีใยอาหารสูงช่วยในการขับถ่าย ชะลอการดูดซึมน้ำตาลและไขมัน ใน ๑ วัน ควรกิน ๔ ทัพพี ผักใบควรกิน ๒ เท่า

หมู่ที่ ๔ : ผลไม้ สารอาหารที่ได้รับคือ วิตามินและแร่ธาตุ ๑ วัน ควรกิน ๓ ส่วน และหลีกเลี่ยง ผลไม้รสหวานจัด เพราะหากกินปริมาณมากและบ่อยก็อาจเป็นโรคเบาหวานและโรคอ้วนได้

หมู่ที่ ๕ : ไขมันจากพืชและสัตว์ สารอาหารที่ได้รับคือ ไขมัน ให้พลังงานและความอบอุ่น แก่ร่างกาย ๑ วันไม่ควรกินเกิน ๔ ช้อนชา เพราะหากกินปริมาณมากไปก็อาจเป็นโรคไขมันในเลือดสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ และโรคอ้วนได้

นอกจากนี้ ควรดื่มน้ำสะอาด ๖-๘ แก้วต่อวัน เลือกซื้ออาหารปรุงสำเร็จจากร้านค้าที่สะอาด เลือกซื้ออาหารที่บรรจุต้องมีวันผลิตและวันหมดอายุที่ชัดเจน เลือกกินอาหารปรุงสุกใหม่ ใช้ช้อนกลาง และล้างมือก่อนกินทุกครั้ง

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

๑๓. ข้อมูลใดไม่ปรากฏในบทอ่าน

ก. ปริมาณอาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยเรียน

ข. คำแนะนำการเลือกรับประทานอาหารสำหรับเด็กวัยเรียน

ค. ช่วงเวลาในการรับประทานอาหารที่เหมาะสมของเด็กวัยเรียน

ง. ปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการรับประทานอาหารของเด็กวัยเรียน

๑๔. ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**จากบทอ่าน

- ก. เด็กวัยเรียนควรดื่มน้ำสะอาดวันละ ๖-๘ แก้ว
- ข. เด็กวัยเรียนควรรับประทานไข่วันละ ๑ ฟอง ดื่มนมจืดวันละ ๒ แก้ว
- ค. อาหารหมู่ที่ ๓ มีสารอาหารที่ให้พลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย
- ง. การกินผลไม้รสหวานจัดปริมาณมากและบ่อยอาจเป็นโรคเบาหวานและโรคอ้วนได้

๑๕. หากต้องการรับประทานอาหารมื้อกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนตามบทอ่าน ควรเลือกรับประทานอาหารในข้อใด

- ก. หมูทอดน้ำปลา
- ข. น่องไก่ย่างเกลือ
- ค. ก๋วยเตี๋ยวหมูน้ำใส
- ง. ลูกชิ้นกึ่งชุบแป้งทอด

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๖-๑๗

ทำไมต้อง ถ้าได้รับ **ข้อความ** จากคนที่ไม่รู้จัก

หลอกให้รัก • ขู่ให้กลัว • ลวงให้หลง

- ✗ ให้กดเพิ่มเพื่อน
- ✗ ให้กดโหลดฟรี
- ✗ ส่งลิงก์แปลกให้

**อย่าเชื่อ
อย่ากด**

เพราะ...อาจตกเป็น
เหยื่อมิจฉาชีพ

๑๖. จากบทสนทนาในหน้าจอโทรศัพท์ มิจฉาชีพใช้กลวิธีใดในการหลอกลวงให้เหยื่อหลงเชื่อ

- ก. ขู่ให้กลัว
- ข. ลวงให้หลง
- ค. หลอกให้รัก
- ง. เสนอความช่วยเหลือ

๑๗. ข้อมูลใด**ไม่ปรากฏ**ในบทอ่าน

- ก. คำเตือน
- ข. ตัวอย่างข้อความหลอกลวง
- ค. วิธีการที่มิจฉาชีพใช้หลอกลวง
- ง. ช่องทางการแจ้งความเมื่อถูกหลอกลวง

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถามข้อ ๑๘-๒๐

๑๘. ข้อใดคือจุดประสงค์ของบทอ่าน

- ก. สอนวิธีการใช้สื่อออนไลน์แบบง่าย ๆ เพื่อการเรียนรู้
- ข. รณรงค์ให้เด็กไทยเลิกใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต
- ค. ให้ความรู้และแนวทางในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัย
- ง. แนะนำขั้นตอนการสมัครใช้สื่อออนไลน์เพื่อโพสต์และแชร์ข้อมูล

๑๙. การปฏิบัติในข้อใด **ไม่**สอดคล้องกับบทอ่าน

- ก. ตั้งเวลาการเล่นเกมบนโทรศัพท์มือถือวันละ ๑ ชั่วโมง
- ข. ตรวจสอบแหล่งที่มาของประกาศหยุดเรียนก่อนส่งต่อให้เพื่อน
- ค. ตัดสินใจลบข้อความที่พิมพ์ด้วยอารมณ์โกรธทิ้งไป เพราะอาจจะมีปัญหาตามมา
- ง. โพสต์เบอร์โทรศัพท์และที่อยู่บ้านลงในสื่อออนไลน์เพื่อให้เพื่อนส่งของขวัญมาให้

๒๐. หากนักเรียนเห็นเพื่อนในห้องนำภาพหลุดตก ๆ ของเพื่อนไปโพสต์ล้อเลียน นักเรียนควรนำข้อคิดจากบทอ่านข้อใดไปเตือนเพื่อน

- ก. ไม่เผยแพร่ข้อมูลสำคัญ
- ข. ตรวจสอบให้ดีก่อนแชร์
- ค. จำกัดหรือแบ่งเวลาด้านจอ
- ง. ไม่กลั่นแกล้งกันในโลกออนไลน์

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการจากภาพที่กำหนดให้ได้ใจความสมบูรณ์ ด้วยตัวบรรจง
ครึ่งบรรทัด ความยาว ๙-๑๐ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที

ชื่อ ชั้น เลขที่